

Õppeaine nimetus:

KOOSMÄNG

Eesmärgid:

Õppe eesmärgiks on anda õpilastele koosmängu kogemus, praktiseerida ja edasi arendada erialas omandatud oskusi. Pärimuslike ansamblivormide harjutamine. Nauditava kõlapildi ja muusikalise kujundlikkuse loomine. Luua alus õpilase muusikalise eneseteostuse arendamiseks.

II TASE

1. Üldiseloomustus

Õppetöö läbiviimiseks moodustatakse erinevatest pillidest rühmad. Eelduseks on pilli valdamine vähemalt vastavalt I taseme nõuetele ning õpilane peab oskama ka oma pilli mängukorda seada ja häälestada. Õpilane osaleb töös peamiselt oma erialapillil ja lauldes või ka lihtsamaid rütmipille kasutades.

2. Programm

Koosmängu repertuaariks on I tasemel omandatud lood ja uued õpitavad lood eesti pärimusmuusikast – rahvalaulud, rahvamängu- ja pillilood, aga ka näiteid teiste rahvaste pärimusmuusika kultuuridest. Tunnitegevuses on soovitatav õpilase aktiivne kaasamine lugude muusikalisel kujundamisel ja lõpliku vormi viimistlemisel. Õppeprotsess toimub kuulmisele toetuva metoodika põhjal. Ülesmärkimiseks võib kasutada algul skeeme ja tabulatuure, edaspidi ka noodikirja.

3. Oskused

Õpilane valdab järgmisi tegevusi:

- modaalsel mõtteviisil põhinevad seade ja saate kujundamise võtted:
- unisoonis ja oktaaviunisoonis mängimine
- burdooni mängimine
- rütmistatud ja liikuva burdooni kujundamine ja mängimine
- erineva pikkusega ostinaato kujundamine ja mängimine
- saatehääle mängimine
- kaanonis mängimine
- harmoniliste põhifunktsioonide taju arendamine ja mängimine
- harmonia põhifunktsioonidele põhineva lihtsa kaashääle kujundamine ja mängimine
- ühtse tempo tajumine ja selles püsimine
- enese ja kaasmängijate kuulamine ansamblis
- koosmängu kõla ja dünaamika jälgimine, oma pilli kõlalise tasakaalu leidmine koosmängus
- meloodia kui ka saatehääle mängija roll ansamblis
- lugude seadmine lihtvormide raames

4. Mõisted

- taktimõõt, rütm, tempo
- meloodia, saade, kaashääl
- burdoon
- kaanon
- ostinaato

- harmoonia funktsioonid, akord, akordi põhikuju
- vorm, lihtvormi jagunemine (motiiv, lause, periood)

5. Lisategevused

- esinemised
- võimalusel kontsertide külastamine ja arutelu
- muusika kuulamine helikandjatelt ja arutelu
- osavõtt pärimusmuusika õppelaagritest, festivalidest jne

6. Esinemiste kord

- Avalik esinemine vähemalt kaks korda aastas
- Taseme lõpus avalik esinemine 15 min. kestva kavaga

III TASE

1. Üldiseloostus

Õppetöö läbiviimiseks moodustatakse erinevatest pillidest rühmad, eelduseks on pilli algtasemel mängutehnika valdamine. Õpilane osaleb töös peamiselt oma erialapillil ning lauldes, võib kasutada ka lisapilli.

2. Programm

Koosmängu repertuaariks on lood eesti, aga ka teiste rahvaste pärimusmuusika kultuuridest. Tunni tegevuses on soovitatav õpilase aktiivne kaasamine lugude muusikalisel kujundamisel ja lõpliku vormi viimistlemisel. Õppeprotsess viiakse läbi valdavalt kuulmisele toetuva meetodika põhjal, kasutatakse ka noodikirja ning muid muusika ülesmärkimise võtteid (skeemid, akordimärgid jne). Innustatakse õpilase omaloomingulist initsiatiivi.

3. Oskused

Õpilane valdab järgnevaid tegevusi:

- meloodia varieerimine
- pärimusliku tertsi- või kvintintervallilise kaashääle kasutamine
- funktsionaalsele harmooniale toetuva saatekujunduse ja kaashääle võtted:
- liikuva bassi kujundamine ja mängimine
- 3- või 6-intervallis liikuva kaashääle kujundamine omal pillil ja koostöös mõne teise pilliga
- sekunda kujundamine ja mängimine omal pillil ja koostöös mõne teise pilliga
- iseseisva saatehääle kujundamine
- erinevate pärimuspillide mänguvõtetest lähtuvate mängutehniliste strihhide kasutamine oma mängustiili kujundamisel ansamblis
- vormiosade kujundamine koosmusitseerimisel
- transponeerimine
- moduleerimine
- loo alustamine ja lõpetamine (eelmäng, lõpukäik jne.)
- lühikeste improviseerimisele põhinevate vormiosade harjutamine

4. Mõisted

- harmoonilised funktsioonid, kolmkõlad ja põhiseptakordid pööretega
- liikuv bass
- sekunda

- kaashääli (meloodiat ja harmoonia funktsioone järgiv saatehääli)
- iseseisev saatehääli
- varieerimine, improviseerimine
- eelmäng
- lõpetus
- transponeerimine
- modulatsioon

5. Lisategevused

- tutvumine erinevate pärimusmuusika ansambli mängu koosseisuliste võimalustega audio ja video vahendusel
- esinemised
- kontsertide ja festivalide külastamine ja arutelu
- osavõtt pärimusmuusika õppelaagritest

6. Esinemiste kord

- Avalikud esinemised sõltuvalt kava pikkusest ja kontsertide eripärast nii tihti kui võimalik
- Taseme lõpus avalik esinemine 20 min. kestva kavaga, kus iga õpilane saab ennast näidata nii meloodia kui ka saatepartiimängija rollis